

Canadian Hungarian News... Entered as Second Class...

BRANTFORD, WINDSOR, CALDERONIA, CHIPPAWA, CLEVELAND, FORT BRIS, FORT WILLIAM, GALT, GERRARD, HAMILTON, KITCHENER, MONTREAL, NEW WATERFORD, NIPICARA FALLS, ONTARIO, OTTAWA, PORT CHARLOTTE, PORT ROBINSON, ST. CATHARINES, SPRING HILLS, STONEY, SYDNEY, WINDSOR, WINDSOR.

Kelet-

és

Nyugat

Kanadai Magyar Újság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BEKÉVÁR, CANA, CALGARY, COALHURST, EDMONTON, ESTEVAN, HALMOK, KAPUSVÁR, LEASK, LETHBRIDGE, NOBURY, OTTAWA, PELNESET, RAYMOND, REGINA, SASKATOON, SASKATCHEWAN, SORHALOM, ST. LAZLO, SZEBELYFOLD, SÚNAS, YABER, VANCOUVER, WAKAW, WEYBURN, WHITWOOD, YORKTON.

Kanadai Magyar Újság... Az egyetlen kétszer-hetente megjelenő független magyar sajtó Kanadában...

VOL. X. EVFOLYAM

375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MAN.

1933., TRIANÓN 13. DECEMBER 22 PÉNTEK

No. 63 SZAM.

Karácsonyra összedobbant az Óhaza népének szive a kivándorolt magyarságéval

„Mi magyarok békét akarunk!”

Megkondult a lélekharang az elnyomók felett...

MUSSOLINI: CSAK REVIZIO MENTHET MEG A HÁBORÚT! — FRANCIAORSZÁG BENESELT S TITULESCUVAL SZERETNE MEGFELEMLITENI RÓMÁT — MINDEN PÁRTPOLITIKÁN FELÜL EZER A KÉRDÉSEN DÖL EL EURÓPA SORSA

Noha ezer és ezer Kanadában vándorolt honfitársunk és a saját börtön tapasztalatainak érvével állandóan hirdették a békeszerződés revíziójának szükességét, maguk sem hitték volna, hogy tizenöt évvel az Óhaza feldarabolása után az európai politika sarkpontjává válják ez az életünkbe vágó kérdés; nem mintha nem lett volna minden magyarnak — akár nyíltan vallott, akár pedig szerényebben megnyilatkozó — kívánsága, hogy a Duna medencéjének népe ismét boldog megértésben éljenek együtt: hanem úgy látszott, hogy a leigázott népeket nyugalomra parancsoló erőszak csak hosszú évtizedek következetességével lesz megdönthető.

A világesemények azonban olyan káprázatos gyorsasággal szüremelkedtek a magyar kérdés színeire, hogy immár belátható időn belül elkerülhetetlennek látszik a revízió. A kisanant ágyúkra, bombára s 25-botos balkáni diktatúrára épített hatalma már nem képes ezután is elnémtani az elégedetlenséget és a világ lelkiismeretét. A kanadai és amerikai lapok is nyíltan tárgyalják már, hogy kisanantéknak csupán azért kapasszunk a német bosszútól rettegett franciák uszályába mert féltik a jogtalanul szerzett konc birtokát.

A karácsonyt megelőző héten korszakalkotó jelenségek mentek végbe az európai politikában. Simon angol külügyminiszter személyesen látogatta meg Mussolini olasz miniszterelnököt, akinek határozott fellépése a Népszövetséget a mai formájában feleslegesnek bélyegezte meg. Az olaszok egységes állásfoglalása szerint csakis az újjászervezett és a legyőzötteknek is egyenlő jogokat biztosító Népszövetség és a békeszerződések gyökeres revíziója mentheti meg Európát egy újabb háborútól. A köztudomásúan vizsgálás állapotok megszüntetésével pedig nem marad más kifogás hátra a lefegyverzés ellen s ezserint a panaszok orvoslása nyújthatná a legjobb biztonságot.

Mint lapzártakor értesülünk, a svájci St. Moritz nyaralóhelyre egy sápadt, beteges megjelenésű vendég érkezett, kire alig ismertek rá saját szállodájának alkalmazottai. A letört férfi nem volt más, mint Nikláj Titulescu, Bukarest "esse", a lemondott román külügyminiszter. Le mondását kelleltlenül cáfolgatták ugyan, de beavatott körök-

Gondolatban — odahaza

A "Kanadai Magyar Újság" üzédik karácsonyára írta: S. BERCEZY S.

Karácsony, fényfótt, angyalszárny suhogás, Boldog öröm, gyermek kacagás... Tűz a szívben, béke az arcon, Szeretet, szeretet néktek e napon! Az ég ma babonás színekkel van festve,

Lassan, fénylőn, lágyan borul le az este. Ó, a nagy, Hatalmas mondá: sötét legyen; Béke és szeretet virrasszon csendesen!

Halványan csilán bent a sápadt gyertyaláng. De a végtelen lángolja minden kis virág. A szívekben rég élsirt boldogság terem; Karácsony... A szeretet van ma itt jelen.

Lélekben hazavitt a karácsony engem is. Ó, de az elmulása újra messze visz. Jöjjetek közel — és nézzem rám a szemetek! Belőlük ragyogjon rám az igaz szeretet!

Ma itt csak a szem, szív beszéd, néma a száj. Szólnak hozzám: "Mért nem maradsz hát, ha mended fáj?" Csakára két az ész és szív ma bennetek, Szikráva sugárik rám az örök szeretet.

Bűbajos fényő, gyertyaláng, fény betölt, Ó csak az otthoni ünnepe adhat ily gyönyört! Maradni vágyom én örök boldogság terem; Ugy tombol és ég bennem ma a szeretet.

Ti, kik szerettek és akklot szerettek, Bár ne csak a karácsony tóthetnémetek! De a rideg élet Kanadában vezet, Hol fagy-tóvis korosított hord'nak az emberek.

És oly messze a cél, az Óceán, a tulsó sziklapart. A kizó honvágy oly sokszor gyötört, üszött, zavart — Mégis hív a kivándorló-sors, gyár, prér, messzeség S — fájdalom — homályosul előttem a karácsonyi kép...

De aztán csak letöröm halkan a könnyem És sora megcsókolom drága orcátok, kezeitek — Megyek, — üldöz, kerget az élet zaja innen... De hisz' ott, a hideg idegenben is elhat, elkísér Kanadába is a szent karácsonyi Szeretet!

Atlanti Óceántól Csendes Tengerig

N. S. Nova Scotia kikötői a leghidegebb téleiben is biztos menedéket nyújtanak a hajózásnak.

Sask. Saskatchewan közel 100 telecsarnokában 10 millió font vaját állítanak elő évenként.

NYILT tengeren kigyulladt és leégett a "Marshall" nevű amerikai teherhajó, melynek három matróza meghalt, 23 pedig a kapitánnyal együtt csak irtózatosszenvedések árán jutott partra a kegyetlen itéletidőben.

A MUNICIPALITY, azaz a közigazgatási kerület nem akadályozhatja meg a föld tulajdonost abban, hogy tetszése szerint csatornázza le a birtokáról a talajvizet — ez a regional felbontott bíróság ítélete Edwards, Scott mellett farmer ügyében. A törvényszék a municipalitynak adott igazat, a tábla azonban a gazda fellebbezését hagyta jóvá.

Que. Quebec területén termelik a világ szeszszükségletének több, mint 85 százalékát.

Alta. Alberta 400 ezer lóerő villamos energia szolgáltatására becsült folyórendszeréből csak 40 ezret használ ki.

1,300 TONNA angol szenet raktak ki Montreal kikötőjében az év során, melyel megdöntötték az eddigi évek rekordját. Különböző megjegyzéseket fűztek ehhez az adathoz abból az alkalomból, hogy öt montreali szénkereskedő céget a külföldi szénvel kapcsolatban a fennálló rendelkezések kijátszásával és a fegyaszatok kifosztásával vádoltak.

BÁRÁNYHIMLŐ ütötte fel a fejét Marwayne környékén és hogy a járványos terjedést megakadályozzák, az iskolákat egyelőre zárva tartják. Az idén ez az első eset, hogy bárányhimlőben történt megbetegedés. A vagy például idejében alkalmazott oltásokkal elérték, hogy csupán egyetlen fertőzés fordult elő.

Ont. Ontario farmjának 4 millió a hízóllatok s 1 és 1/4 millió a tehének száma.

B. C. LEHARAPTA barátjának az újját Ellis Andy, miután a sörmérésben beszéssel összevetett a két ember. A New Westminsterben tartott tárgyaláson komolyan vette a bíró a dolgot és két és fél évi börtönről ítélte a vádlottat.

MIND NAGYOBB GONDDAL TÖRÖDNEK A SZÜLŐFÖLDTŐL ELSZAKADT TESTVÉREK DOLGAIVAL — A RELIEF-TÁBOROK KÉNSZERMUNKÁSAINAK KÜLDÖTT KARÁCSONYI AJÁNDÉKOT A "VILÁGKONGRESSZUS" — EGÉSZ MAGYARORSZÁG MEGHALLGATTA A "KANADAI MAGYAR ÚJSÁG" SZÓZATÁT

Allg két hónapja, hogy lapunk hasábjain mozgalmat indítottunk azon honfitársaink érdekében, akik tíz, sőt hat dolláros havi zsebpenz és ellátás fejében kénytelenek a legnagyobb hiteldegben is a szabadban dolgozni az ugynevezett rellf-kempeken. Miután jól tudjuk, hogy a kanadai magyarság jelen sanyargott helyzetben képtelen lett volna anyagi áldozatot hozni a tömegtáborok kellemetlenségével küzdő testvéreinkért: csupán szellemi táplálékot, lelkileg felüdítő olvasnivalót, egyszóval gondozót kértünk, miután a "Kanadai Magyar Újság" könyvtárát már szétosztottuk.

Allg egy-két hét leforgása alatt százsámra érkeztek a legkülönbözőbb tárgyú könyvek, füzetek, melyeket az egyes kénszermunkatáborokból belró magyar munkásoknak igénylési sorrendben küldöttünk. Ezekre rug azon honfitársainknak a száma, akik a mostoha körülmények folytán rellf-re szorultak s ennek folytán a kormány közmunkák végzésére kényszerítette őket. A Kanadában szerzetést szórt száznál is több tábor közül a legtöbből kértek olvasnivalót a magyar munkások — nem egyszer harmincan, sőt ötvenen egy-egy táborból.

Már-már kifogyott a kanadai magyarság jószívű áldozatkészége folytán lapunkhoz beküldött rengeteg könyv, midőn váratlanul megmozdult: a Szülőföld, Magyarország... Anélkül, hogy külön kértük volna a "Magyarok Világkongresszusa" budapesti állandó irodájának igazgatója, Dr. Nagy Károly a magyar társadalomhoz fordult, hogy szívetlje meg a kanadai munkástáborok sorsüldözöttjeinek helyzetét. Mint egy ember mozdult meg az Óhaza társadalmának minden rétege s elsőnek a "Magyar Nemzeti Szövetség" Pécs-Baranya körletének egyesületi nagyobb mennyiségű olvasnivalót küldtek, mely karácsony hetében már meg is érkezett.

De nemcsak a Dunántul mozdult meg a kanadai magyar nincstelének érdekében. Mint a

"Kanadai Magyar Újság" budapesti munkatársa jelenti, Borsód megyében is mozgalom indult, melynek szintén az a célja, hogy a kanadai magyarság díjtalanul részesülhessen olyan szellemi táplálékban, mely Kanadában még akkor sem volna megvásárolható: ha lenne mind a ferencendi barátok harmadrendjének tagjai "Kanadai Bizottság"-ot szerveztek, mely a legtöbb vidéki lapban felhívást tett közzé; a felhívásban olvasnivalót és daloskönyvet gyűjtöttek a kanadai magyarság részére és a nemes mozgalomnak bizonyára nem marad el a várt hatása.

Örömmel és hálával vehetünk csak tudomást az óhazai társadalom együttérzésének ilyen felémelő megnyilvánulásáról. Kétségtelen jele ez annak, hogy ma már nem csupán hivatalos körorök, de a társadalom minden rétege odahaza is átérzi, hogy a Kanadában szakadt magyarság lényeges része annak a magyar egységnek, mely a sors által a világ négy tája felé szétszórtan is magyarul gondolkodik, érez s remél. Amint a szülőföld nem vár mást, kizárólag erkölcsi támogatást Magyar-Kanadától, úgy mi kivándorlók sem kérhetünk mást, mint szeretetet, megértést.

A ferences barátok és a "Magyarok Világkongresszusa" mozgalma csak újabb bizonyítéka annak a mind jobban elmélyülő lelki kapcsolatnak, amit a hazai protestánsok például külön vagy sárampon is megünnepelnek; egymásra talált tehát a kivándorolt magyarság és az Óhaza 1933. a legválságosabb év karácsonyán. Bárha a szellemi kapcsolat minél tökéletesebb kiépülhetne és a tenger mindkét oldalán élő magyarság hathatósan működhetne közre egymás javának elősegítésén.

A munkástáborok magyarjait ismételtelen felszólítjuk tehát, hogy amennyiben még nem kérték volna olvasnivalót: haladéktalanul írjanak be — míg a készlet tart! A postai szállítási díjat lapunk fedezi.

LEGUJABB HIREK

70 FOK hideget mértek a North-West Territories csendőrállomásain a hét folyamán. Az időnként melegebb áramlatokat hozó déli szél legtöbb helyütt hamarosan északra fordult és a Hudson's Bay fagyos lehelletét árasztotta szét különösen Nyugatkanadában. Három Edmonton felé igyekvő ércutató zéró alatt 25 fokos hidegben kénytelen volt egy nyitott csónakban tölteni az éjszakát a Finlay folyó jégtorlásokkal elzárt vizén, míg másnap nagynehezen megmenekültek.

HESPELER ontariói városában sztrájk zavarta meg a karácsony előtti napok csendjét. December 20-án izgalmas jelenetek közt vonult be az ottani szövőgyárba 200 munkás, akik meggyeztek a munkaadókkal. A sztrákolók pikettségere zajos tüntetésben részesítette a munkába indulókat.

MEGMEGERTÉK a dalai lámát, aki egész Tibetet uralta és mint a budhisták hite szerint Buddha megzemélyesítője, óriási befolyást gyakorolt Ázsia legelhagyottabb fennsíkjának népére. A dalai láma 1904-ben az angolok, 1912-ben pedig a kínaiak elől menekülve évekig bujdosott, hogy aztán diadalmesen foglalja el ismét titokzajos trónját.

HABOROG ismét a Csendes Óceán s noha a kanadai partvidéken eddig a Vancouver melletti gázszakadáson kívül nem történt más nagyobb szerencsétlenség, még a hetekkel ezelőtt dúló vihar eltűnt halászáinak holttestét sem találták mind meg. Az Egyesült Államok partvidékén két emberélet követelt a vihar, mely egyes városok alacsonyabban fekvő utvonalaát elárasztotta a tenger felkorbácsolott vizével.

AZ ONTARIO tó jegébe fagyva, Port Dalhousie-től allig egy mérföldnyire megtalálták annak a torontói repülőgépnél roncsait, melyet december 10-ike hiába kerestek. Ashley és Nichols torontói pilóták valészínűleg életüket vesztették az akkor még vékony jégterekkel borított tó vizében s most a téli vastag jégpáncélból borított rájuk szemfedőt.

A KARÁCSONYT a legtöbb kanadai város igyekszik az inségesek között is emlékeztetéssel tenni; az ellátás megjavítására nagyobb összegeket utalványoztak ki, hogy a hagyományos angol pulyka és puding ef ne maradjon. — Torontóban a hűvös reggel félig megfagyva akadtak egy család munkanélküliire, aki egész éjszaka ácsorgott egy gyárkapu előtt.